

Landets kommuner

Deres ref:

Vår
ref:08/18250

Vår dato:

14.01.15

Nasjonale mål, hovedprioriteringer og tilskudd innenfor de sosiale tjenestene i arbeids- og velferdsforvaltningen 2015

Innledning

Arbeids- og velferdsdirektoratet vil med dette brevet informere alle kommuner om nasjonale mål, regjeringens satsingsområder og tilskuddsmidler innenfor sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen i 2015. Arbeids- og velferdsdirektoratet har det nasjonale fag- og forvaltningsansvaret på området. Gjennom lov om sosiale tjenester i NAV, har kommunen ansvar for viktige velferdstjenester som skal bedre levekårene for vanskeligstilte. Brevet går til kommunen, som ansvarlig for de kommunale tjenestene i NAV-kontoret.

Regjeringen vil jobbe for at Norge skal være et land med små forskjeller og minimal fattigdom. Arbeids- og velferdsforvaltningen skal bidra til sosial og økonomisk trygghet og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltakelse i samfunnet. Den skal også bidra til at utsatte barn og unge, og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud. Arbeid er både et sentralt mål og et virkemiddel i regjeringens innsats mot fattigdom. Regjeringens satsing på økt gjennomføring i videregående opplæring er en del av denne satsingen.

Fattigdom er et sammensatt problem, både på samfunns- og individnivå og ansvaret for å bekjempe fattigdom er delt mellom flere sektorer og ulike forvaltningsnivåer. Det er derfor nødvendig med samarbeid om og koordinering av lokale tiltak og tjenester til beste for brukerne. Det er også viktig å samarbeide med andre aktører, som frivillige organisasjoner, for å lykkes i arbeidet med å bekjempe fattigdom.

Hovedoppgaven for det kommunale tjenesteområdet i arbeids- og velferdsforvaltningen i 2015 er å bidra til at flere kan komme i arbeid, videreutvikle arbeidet på fattigdomsområdet og sikre god forvaltning av lov om sosiale tjenester i NAV. Kommunen må ha kunnskap om de generelle levekårene i lokalsamfunnet for å kunne ivareta ansvaret etter lov om sosiale tjenester i NAV. Det er særlig viktig å ha kunnskap om barn og unges oppvekstvilkår, både for å forebygge marginalisering og bidra til økt deltakelse og sosial inkludering.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har egne nettsider for kommunene på nav.no. Informasjonen på "For kommunen" er først og fremst rettet mot den administrative og politiske ledelsen i kommunen og mot KS. Informasjonen kan også være relevant for andre samarbeidspartnere, i og utenfor kommunen. Nettsidene skal støtte opp under det felles ansvaret stat og kommune har for NAV-kontorets tjenester og resultater.

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Postadresse: Postboks 5 St Olavs plass // 0130 OSLO

Besøksadresse// Økernveien 94 OSLO
Tel: 21 07 00 00 // Faks: 21 07 00 03

www.nav.no // arbeids-og.velferdsdirektoratet@nav.no

«For kommunen» finnes her: www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Samarbeid/For+kommunen

Partnerskapet

En forutsetning for en helhetlig, effektiv og brukerorientert arbeids- og velferdsforvaltning er et godt og likeverdig partnerskap mellom stat og kommune. Den lokale velferdskompetansen i kommunene er avgjørende for å realisere NAV-reformens mål. Brukerne skal møte et NAV-kontor der statlig og kommunal tjenesteyting fremstår som helhetlig og integrert

Partnerskapet legger til rette for samarbeid om flere områder enn de sosiale tjenestene. Begge parter vil ha et gjensidig utbytte av å samarbeide tettere om tjenester til kommunens innbyggere. Samhandlingsreformen, der kommunene får et større tjenesteansvar, kan innebære en slik mulighet til utvidet samarbeid.

Arbeids- og velferdsdirektoratet utarbeidet i 2012 en kompetansestrategi for arbeids- og velferdsetaten som gjelder for perioden 2013-2020. De opplæringsområder som særlig berøres i 2015, er opplæring i veilednings- og arbeidsmarkedskunnskap. Arbeids- og velferdsetaten vil samarbeide med kommuner om iverksettelse av strategien på områder som berører partnerskapet.

Medarbeiderne i NAV-kontorene skal oppleve at de har en trygg og sikker arbeidsplass. NAV-kontorene skal ha gode rutiner for å rapportere om hendelser med vold og trusler, og ha god oppfølging av medarbeidere som har opplevd krenkende adferd. Sikkerhetsarbeidet skal ha høy oppmerksomhet og det bør gjennomføres lokale risikovurderinger som grunnlag for konkrete tiltak.

Rapporten «Sikkerhet i arbeids- og velferdsforvaltningen» ble levert til oppdragsgiverne Oslo kommune, KS og Arbeids- og velferdsdirektoratet i januar 2014. Arbeidet med å iverksette tiltak fortsetter og vil pågå ut 2016. Arbeidsgruppen som ble nedsatt av arbeids- og velferdsdirektør Joakim Lystad i 2013 er videreført og har fått nytt mandat til å koordinere og følge opp arbeidet videre. KS og Arbeids- og velferdsdirektoratet er oppdragsgiver

Hensikten med arbeidsgruppens arbeid er å bidra til at det blir utarbeidet relevant og hensiktsmessig støttemateriale til det lokale sikkerhetsarbeidet. Som ledd i dette arbeidet er det utarbeidet en minimumsstandard for NAV-kontor med krav til fysisk sikring av kontoret. Det er viktig at denne blir tatt i bruk i kontorene.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har i samarbeid med KS utarbeidet forslag til fem kommunale indikatorer som vi anbefaler kommunene å benytte i NAV-kontorets målekort. Inkludering av indikatorer på kommunale ansvarsområder i målekortene kan være et viktig bidrag til å gi brukerne gode, integrerte og målrettede tjenester og således utvikle partnerskapet mellom stat og kommune.

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2015 ble det bestemt at NAV Kontaktsenter skal settes i stand til å avslutte flere samtaler på kommunale ansvarsområder. Ordningen gjelder ikke for Oslo og Bergen. NAV-kontorene og NAV-kontaktsenter må samarbeide for å få etablert løsningen.

Lov om sosiale tjenester i NAV

Lov om sosiale tjenester i NAV inngår i kommunens samlede velferdsansvar og omhandler kommunale tjenester og oppgaver som NAV-kontoret skal utføre og medvirke i. Kommunens ansvar skal ivaretas på en måte som bidrar til å fremme lovens formål, og må ses i sammenheng med kommunens øvrige velferdsområder.

Kommunen har ansvar for følgende generelle oppgaver :

- informasjon og generell forebyggende virksomhet, herunder kunnskap om levekår og sosiale problemer
- samarbeid med andre deler av forvaltningen
- samarbeid med frivillige organisasjoner
- boliger til vanskeligstilte
- beredskapsplan

De fem tjenestene som skal inngå i NAV-kontoret er:

- opplysning, råd og veiledning, herunder økonomisk rådgivning
- økonomisk stønad
- midlertidig botilbud
- individuell plan
- kvalifiseringsprogrammet

Kommunen har ansvaret for å gi nødvendig opplæring til alle ansatte ved NAV-kontoret som yter tjenester og utfører oppgaver etter loven. Kommunen må gjennom sin internkontroll sikre at NAV-kontoret har tilstrekkelig kompetanse og er organisert på en måte som sikrer forsvarlige tjenester. Søknader om tjenester skal avgjøres etter en konkret vurdering av brukers behov, og avgjørelsen skal begrunnes og fattes i enkeltvedtak. Barn og unges behov skal være synlige i kartlegging, vurdering og avgjørelse om tjenester etter loven.

Arbeids- og velferdsdirektoratet utarbeidet og publiserte rundskriv til lov om sosiale tjenester i NAV i juni 2012. Rundskrivet er revidert i 2013 og 2014, og er et grunnleggende dokument for alle som utfører oppgaver etter loven. For å sikre at NAV-ansatte mottar tilrettelagt og mest mulig lik opplæring i rundskrivet, har direktoratet utarbeidet et helhetlig opplæringsopplegg. Fylkesmennene har fått i oppdrag å tilby opplæring til NAV-ansatte i 2015.

Kvalifiseringsprogrammet

Kvalifiseringsprogrammet med tilhørende stønader er et av regjeringens viktigste tiltak for å fremme overgang til arbeid og bekjempe fattigdom. Kvalifiseringsprogrammet retter seg mot mennesker med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne. Alle som søker og fyller vilkårene for deltakelse, skal tilbys et individuelt tilpasset kvalifiseringsprogram fra NAV-kontoret, jmfør lov om sosiale tjenester i NAV § 29. Kvalifiseringsprogrammet er en rettighet som ikke kan avslås med begrunnelse i økonomiske prioriteringer i kommunen.

Det er viktig at arbeidet med programmet organiseres og tilrettelegges på en slik måte at NAV-kontorene tilbyr tjenesten til de som fyller vilkårene, og utarbeider gode, individuelt tilpassede programmer. Kommunene bør benytte det landsomfattende tilsynet som grunnlag for å utvikle tjenesten og sikre forsvarlig tildeling og gjennomføring av programmet.

De statlige overføringene som finansierer kommunale merkostnader med kvalifiseringsprogrammet er innlemmet i kommunenes rammetilskudd. Etter at ordningen startet i 2007 har om lag 33.809 personer deltatt i programmet.¹ Rapportering fra NAV-kontorene viser at det per 31.oktober var 5611 deltakere i program.

---

¹ Tall pr. 31.oktober 2014

Rapporter og følgeevaluering tyder på at de aller fleste deltakerne opplever å få bedre økonomi og økt mestring og livskvalitet som følge av programmet. Nær halvparten av deltakerne som har gjennomført programmet rapporteres å ha kommet i arbeid, utdanning eller andre arbeidsrettede tiltak. Effektevalueringen, utført av Frisch-senteret, indikerer også at deltakelse i Kvalifiseringsprogrammet øker sjansene for å få arbeid.

Barnefattigdom

Andelen barn med vedvarende lavinntekt har økt fra 2009-2011 til 2010-2012. I perioden 2010–2012 levde 8 prosent av alle barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt målt med EU-skalaen. Forekomsten av lavinntekt er størst i de store byene. Barn med innvandrerbakgrunn og barn av enslig forsørgere er overrepresentert i lavinntektsgruppen. Felles for barn som lever i familier med vedvarende lavinntekt, er at foreldrene har svak eller ingen tilknytning til arbeidslivet. Både lavinntekt og sosiale problemer kan overføres fra en generasjon til en annen.

Regjeringen vil sikre mer likeverdige vilkår for barn som vokser opp i fattige familier. Det er i 2015 avsatt 45 millioner kroner til kompetanse- og utviklingstiltak for å forebygge og redusere fattigdom blant barn, unge og barnefamilier som mottar bistand fra NAV-kontoret. Målet er å forbedre det sosiale og forebyggende arbeidet i kommunen, utvikle nye tiltak overfor målgruppen, bedre samordningen av lokale tiltak og å styrke og utvikle de lokale aktørenes kompetanse. Det er viktig at tjenestene på NAV-kontoret ytes slik at utsatte barn og unge og deres familier får et helhetlig og samordnet tjenestetilbud.

I 2014 mottok 123 kommuner og bydeler tilskudd til 134 tiltak og prosjekter. Tiltakene er rettet mot sosial inkludering av barn, unge og barnefamilier. Rapporter fra kommunene tyder på at tiltakene mot barnefattigdom ikke er godt nok forankret i kommunalt planverk. Søknader der kommunen har eller skal lage en plan for å bekjempe barnefattigdom, ble prioritert i 2014. Det samme ble søknader som bidrar til å sikre barneperspektivet på NAV-kontoret og søknader om tilskudd til ferie- og aktivitetstilbud til barn og deres familier som del av den helhetlige oppfølgingen. Flere kommuner søker om tilskudd til oppfølging av ungdom og utvikling av oppfølgingsprogrammer for lavinntektsfamilier i tråd med utfordringene på området.

Tilskuddsordningen må ses i sammenheng med «Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom» som Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) forvalter. Ordningene har klare berøringspunkter både når det gjelder formål og målgruppe.

Riksrevisjonen har undersøkt hvordan statlige virkemidler og tiltak blir iverksatt i kommunene når det gjelder barnefattigdom. I sin rapport i 2014 konkluderte de med at en del kommuner ikke har kartlagt levekårene i kommunen. Et godt kunnskapsgrunnlag er viktig for at kommunen skal kunne finne egnede tiltak. Riksrevisjonen fant også at mange kommuner gjør for lite for at fattige barn skal kunne delta sosialt. Både riksrevisjonens rapport og landsomfattende tilsyn i 2012 viste at barna ikke blir godt nok kartlagt når foreldene søker om økonomisk sosialhjelp. Dette er det viktig å følge opp i den enkelte kommune.

Tilskudd til forebygging og bekjempelse av barnefattigdom for 2015 er lyst ut, og søknadsfristen er 1. februar 2015. Søknadsskjema, regelverk og nærmere informasjon om søknadskriterier og prosedyrer finnes på NAV-siden For kommunen: www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Samarbeid/For+kommunen

Utsatt ungdom

Andelen av ungdom som står utenfor skole, opplæring og arbeid, er høy i Norge. Flere av ungdommene som ikke fullfører videregående opplæring, har sammensatte problemer og vil profitere på god, koordinert hjelp fra flere instanser, som NAV, barnevern, helse og skole.

Kommunen har en viktig rolle med å koordinere og samordne eksisterende virkemidler overfor gruppen.

Målet med det utviklingsarbeidet på området er å prøve ut modeller for samarbeid og få kunnskap om hvilke tilnærminger som virker overfor målgruppen. Utviklingsarbeidet konsentreres om «Forsøk med NAV-veileder i videregående skole» hvor målet er å forebygge frafall fra videregående opplæring og integrere ungdom i arbeidslivet. Veiledere fra NAV-kontor inngår som en del av elevtjenesten ved den videregående skolen fire dager i uken, og som en del av ungdomsarbeidet i NAV en dag i uken. Forsøket er basert på:

- modell for samarbeid
- forebygging
- lavterskel
- tett individuell oppfølging og løsfunksjon

Forsøket er et samarbeid med Utdanningsdirektoratet og inngår som et av de nasjonale tiltakene i Kunnskapsdepartementets «Program for bedre gjennomføring i videregående opplæring» »(tidl. Ny GIV). Det er etablert piloter i syv fylker og det er et mål å etableres piloter i alle fylker i løpet av 2015. Forsøket blir evaluert i perioden 2015-2016.

Økonomisk rådgivning

De siste årene har antall betalingsanmerkninger, åpnete gjeldsforhandlinger og inkassosaker økt. Samtidig er det stor etterspørsel etter økonomiske rådgivningstjenester i kommunene.

Økonomisk rådgivning er en obligatorisk tjeneste i NAV-kontorene. Formålet med økonomisk rådgivning er å bidra til at enkeltpersoner og familier med økonomiske problemer og gjeldsbyrder får kontroll og styring over egen økonomi. Økonomisk rådgivning krever god og i enkelte tilfeller spesialisert kompetanse. Mindre kommuner anbefales å etablere interkommunalt samarbeid og etablere tettere samarbeid med namsmannen og kredittinstitusjonene.

Den nasjonale økonomirådstelefon i NAV, 800GJELD (80045353), bidrar til å øke tilgjengeligheten til økonomisk rådgivning i NAV. Tjenesten er et lavterskeltilbud og fungerer som supplement til kommunenes rådgivningsarbeid i NAV-kontorene. Telefontjenesten mottar mellom 700 og 900 telefonhenvendelser i måneden.

Økende økonomi- og gjeldsproblemer vil kunne føre til større etterspørsel etter økonomirådgivertjenester i kommunene. Fylkesmannen er i embetsoppdraget for 2015, bedt om å bistå kommunene med å styrke kompetansen til økonomi- og gjeldsrådgivere gjennom kurs og faglige fora.

Tilskudd til boligsosialt arbeid

Ny nasjonal strategi for boligsosialt arbeid (2014-2020) «Bolit for velferd» fokuserer på en særlig innsats overfor barnefamilier og unge. NAV-kontorene har ansvar for å skaffe til veie

et midlertidig botilbud og bistå bruker med boligframskaffelse. Et godt boligsosialt arbeid får positive konsekvenser for måloppnåelse innen arbeid, helse, utdanning og integrering. Hjelp til inntekt gjennom arbeid eller utdanning er ofte avgjørende for å lykkes med boligsosialt arbeid.

Hovedformålet med tilskuddsordningen er å styrke og utvikle de ordinære tjenestene i Arbeids- og velferdsforvaltningen, slik at de bedre kan ivareta og bistå bostedsløse og vanskeligstilte på boligmarkedet, særlig ungdom og barnefamilier. En egnet bolig er avgjørende for å kunne leve og bo selvstendig og sikre varige botilbud.

Arbeids- og velferdsdirektoratet inviterer kommuner og bydeler til å søke om tilskudd til styrking og utvikling av boligsosialt arbeid rettet særlig mot barnefamilier og unge. Tilskuddet skal stimulere til nytenkning og samarbeid på tvers av kommuner, tjenester og etater og frivillige organisasjoner. Tiltak for å redusere bruk av midlertidige botilbud og tiltak for ungdom, yngre voksne og barnefamilier med lavinnteksproblemer skal spesielt prioriteres i 2015.

Tilskudd til boligsosialt arbeid for 2015 er lyst ut, og søknadsfristen er 1. februar 2015. Søknadsskjema, regelverk og nærmere informasjon om søknadskriterier og prosedyrer finner du på www.nav.no/no/NAV+og+samfunn/Samarbeid/For+kommunen.

Frivillige organisasjoners arbeid mot fattigdom

Det er avsatt midler til frivillig arbeid mot fattigdom og sosial ekskludering, til sammen omkring 68 millioner kroner i 2015, fordelt på tre nasjonale tilskuddsordninger. Det overordnede målet er å bedre levekårene for sosialt og økonomisk vanskeligstilte eller marginaliserte personer i Norge.

Arbeids- og velferdsdirektoratet viderefører tilskudd til frivillige organisasjoner og sammenslutninger, for å bidra til å styrke dialogen og samarbeidet med frivillige organisasjoner som arbeider mot fattigdom og sosial eksklusjon og som er representanter for vanskeligstilte. Ordningen skal også styrke mulighetene for egenorganisering, selvhjelpsaktiviteter, brukerinnyttelse og interessepolitisk arbeid for å bekjempe fattigdom og sosial ekskludering i Norge. I overkant av 30 millioner kroner er avsatt i 2015

Arbeids og velferdsdirektoratet utlyser også tilskudd til aktivisering og arbeidstrening i regi av frivillige organisasjoner og private stiftelser. Midlene lyses ikke ut for 2015, men går til videreføring av igangsatte prosjekter. Målgruppen er personer som står svært langt fra arbeidsmarkedet, og som er sosialt ekskluderte. Rusmiddelavhengige og tidligere rusmiddelavhengige er en særlig prioritert målgruppe. Målet med tilskuddsordningen er å stimulere til utvikling av nye tiltak og metoder for aktivisering og arbeidstrening av vanskeligstilte. I underkant av 30 millioner kroner er avsatt i 2015

Arbeids- og velferdsdirektoratet utlyser videre tilskudd til sosiale entreprenører og til utvikling av sosialt entreprenørskap, som retter sin virksomhet mot bekjempelse av fattigdom og sosial eksklusjon i Norge. Sosialt entreprenørskap innebærer etablering av virksomheter som har som mål å løse sosiale eller samfunnsmessige problemer og behov, og som bruker metoder og verktøy fra forretningsverdenen for å nå målene. Målgruppen for tiltak er sosialt og økonomisk vanskeligstilte som opplever, eller står i fare for å oppleve, fattigdom. Omkring 9 millioner kroner er avsatt i 2015.

Kommunale måleindikatorer

Utviklingsavtalen mellom Arbeidsdepartementet og KS for partnerskapet stat-kommune om NAV-kontorene (22. august 2012) sier i punkt 2.3: «...Avtalepartene vil legge til rette for felles bruk av resultatmål, resultatindikatorer og rapportering for målgruppene som NAV-kontoret har ansvar for».

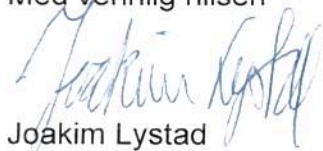
Det er frivillig å innlemme de anbefalte indikatorene i NAV-kontorets målekort. Kommunen kan velge å bruke alle, noen eller ingen. Det vil som før være mulig for kommunen å vise andre kommunale indikatorer i målekortet, endre dem og be om nye.

Vedlagt følger forslag til kommunale måleindikatorer for 2015.

Kort omtale av prioriteringen fra Arbeids- og velferdsdirektoratet til NAV fylke I foreløpig Mål- og disponeringsbrev 2015 til fylkene ligger følgende hovedprioriteringer:

- Det er et overordnet mål å øke andelen med overgang til arbeid og aktivitet ved å sikre brukerne rett bistand til rett tid og redusere unødig ventetid. Aktivitetskravene skal praktiseres strengt. Ressursene skal rettes mot dem som har størst behov, med vekt på tidlig intervensjon. Personer under 30 år skal prioriteres.
- Det skal sikres god samhandling og dialog med arbeidsgivere for at flere av NAVs brukere skal komme i /eller beholde arbeid. Det ordinære arbeidslivet skal i større grad tas i bruk som tiltaksarena.
- Fylkene skal ha god styring og kontroll med de arbeidsrettede virkemidlene, og sikre et godt tilbud gjennom hele året.
- Kvaliteten på våre tjenester skal bedres. God kvalitet og arbeidsretting skal prege sykefraværsoppfølgingen, gjennomføringen av behovs- og arbeidsevnevurderinger og aktivitetsplaner.
- Ressursene til brukeropfølging på NAV-kontor skal styrkes. Det må sikres gjennom budsjett disponering og kanalstrategi.
- For å sikre gode tjenester og bedre brukeropplevelser skal det gis individuell tilpasset oppfølging og legges til rette for reell brukermedvirkning.

Med vennlig hilsen

Joakim Lystad
arbeids- og velferdsdirektør

Bjørn Gudbjørgrud
tjenestedirektør

Kopi:

Arbeids- og sosialdepartementet
Landets fylkesmenn
NAV Fylke
Helsedirektoratet
Statens Helsetilsyn
KS

Vedlegg:

1. Kommunale måleindikatorer

Vedlegg

Kommunale måleindikatorer

Det er frivillig å innlemme de anbefalte indikatorene i NAV-kontorets målekort. Kommunen kan velge å bruke alle, noen eller ingen. Det vil som før være mulig for kommunen å vise andre kommunale indikatorer i målekortet, endre dem og be om nye.

Kommunen bestemmer selv grenseverdier for hva som gir grønn, gul og rød farge på de foreslåtte indikatorene. Direktoratet kan senere anbefale grenseverdier.

Indikatorene er ikke fastlagt en gang for alle. Bruken av dem vil vise om tallene blir gode nok eller om det blir nødvendig å endre ordlyd, teller eller nevner.

Direktoratet mener at andelsindikatorer gir mer informasjon enn kun antall og gir kommunene et bedre grunnlag for å sammenligne seg med andre kommuner. Både telleren og nevneren som ligger til grunn for andelen kommer opp når man trykker på indikatoren i målekortet.

Direktoratets anbefaling av kommunale indikatorer i NAV-kontorets målekort	Teller	Nevner
B.101: Andel som har mottatt økonomisk sosialhjelp	Antall personer som har mottatt økonomisk sosialhjelp i løpet av måneden (fra kommunalt sosialsystem)	Antall personer 18-66 år i kommunen/bydelen (SSB-tall som direktoratet legger inn)
B.102: Andel som er langtidsmottakere med økonomisk sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold	Antall som har mottatt økonomisk sosialhjelp i minst seks måneder av de siste tolv, og som har sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold (fra kommunalt sosialsystem)	Antall personer 18-66 år i kommunen/bydelen (SSB-tall som direktoratet legger inn)
B.103: Andel unge som har mottatt økonomisk sosialhjelp	Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp, under 25 år, i løpet av måneden (fra kommunalt sosialsystem)	Antall personer 18-24 år bosatt i kommunen/bydelen (SSB-tall som direktoratet legger inn)
B.104: Andel mottakere av økonomisk sosialhjelp med forsørgelsesplikt for barn under 18 år i husholdningen	Antall som har mottatt økonomisk sosialhjelp i løpet av måneden, som har barn under 18 år som bor i husholdningen og som mottaker har forsørgelsesplikt for (fra kommunalt sosialsystem)	Antall personer som har mottatt økonomisk sosialhjelp i løpet av måneden (fra kommunalt sosialsystem)
B.151: Antall deltakere i kvalifiseringsprogram	Antall deltakere i kvalifiseringsprogram ved utgangen av måneden. (Direktoratet henter ut tallet og legger det inn i målekortet. Korrekte tall forutsetter at deltakerne blir riktig registrert i Arena av NAV-kontorene.)	1